

**Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з
географії за усні відповіді**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень здобувача освіти
Початковий	1	Учень за допомогою вчителя розпізнає і називає окремі географічні об'єкти.
	2	Учень дає нечіткі характеристики географічних об'єктів; користуючись підручником, знаходить визначення наукових понять.
	3	Учень за допомогою вчителя називає окремі факти, навчального матеріалу; може самостійно розрізнити окремі географічні поняття.
Середній	4	Учень може відтворити інформацію (володіє знаннями-копіями); дає нечітке визначення основних понять і термінів за допомогою вчителя; називає компоненти географічного об'єкта.
	5	Учень застосовує частину навчального матеріалу без розкриття причинно-наслідкових зв'язків, описує географічні об'єкти чи явища за типовим планом; намагається робити висновки без підтвердження їх прикладами; частково володіє обов'язковою географічною номенклатурою.
	6	Розуміє основний навчальний матеріал і використовує його для розв'язання практичних завдань, але допускає помилки, самостійно дає більшість визначень, за допомогою вчителя визначає закономірності, частково пояснює взаємозв'язки у природі та суспільстві, ілюструє їх прикладами.
Достатній	7	Учень має достатні географічні знання і застосовує їх для вирішення стандартних ситуацій. Має цілісне уявлення про природні та суспільні явища.
	8	Учень засвоїв основні уявлення, поняття і категорії географічної науки про Землю та господарську діяльність людини. Застосовує здобуті знання на практиці, використовуючи прийоми аналізу статистичних даних, показує їх зміну у часі. Вміє наводити приклади взаємодії людини і природи; знає обов'язкову географічну номенклатуру.

	9	Має чіткі уявлення про компоненти природи і просторову організацію господарства; пояснює причинно-наслідкові зв'язки в природі і господарстві.
Високий	10	Учень усвідомлює сучасну географічну картину світу, здійснює оцінку певних процесів та явищ, передбачених навчальною програмою; дає розгорнуту відповідь, узагальнює та систематизує інформацію на основі вивчених закономірностей і понять, робить висновки; вільно застосовує більшість географічних понять та може їх класифікувати; добре володіє картографічним матеріалом.
	11	Учень має глибокі знання про об'єкт вивчення, застосовує наукову термінологію, встановлює зв'язки з раніше вивченим; вміє працювати з різними джерелами географічної інформації; на високому рівні аналізує та використовує картографічну інформацію.
	12	Учень володіє ґрунтовними географічними знаннями, висловлює та аргументує власне ставлення до різних поглядів на об'єкт вивчення; самостійно аналізує природні та суспільні явища, робить відповідні висновки і узагальнення; вільно володіє картографічною інформацією та творчо її використовує.

**Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з
географії за роботу з контурною картою**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень здобувача освіти
Початковий	1	Учень розпізнає, розрізняє на карті деякі об'єкти, умовні знаки, позначає на контурній карті.
	2	Учень за допомогою вчителя знаходить умовні знаки на карті, географічні об'єкти, позначає на контурній карті.
	3	Учень підписує географічні об'єкти на контурній карті, допускаючи неточності.
Середній	4	Учень виконав частину роботи за допомогою учителя.
	5	Учень з допомогою вчителя орієнтується в контурній карті, підписує вказані об'єкти.
	6	Учень самостійно підписує вказані об'єкти, але не дотримується картографічних вимог.
Достатній	7	Учень самостійно правильно і чітко, відповідно до картографічних вимог позначає і підписує географічні об'єкти. Використовує для оформлення художню рамку, позамасштабні символи, написи простим олівцем.
	8	Учень достатньо вільно користується умовними знаками, всі умовні знаки карти, за винятком загальноприйнятих, і всі скорочення пояснює. Використовує для оформлення художню рамку, позамасштабні символи, написи кольоровими олівцями.
	9	Учень дотримується визначеного порядку щодо пояснення умовних знаків: спочатку умовні знаки, пов'язані з природним середовищем, далі — з галузями промисловості, потім сільського господарства і транспорту.
Високий	10	Учень підписує, згідно картографічних вимог, вказані географічні об'єкти, складає легенду карти з дотриманням вимог.
	11	Учень вірно виконує всі завдання практичної роботи, виконує додаткові завдання, робить висновки.
	12	Учень усвідомлено обирає форми, методи, засоби, прийоми виконання роботи, виконує додаткові завдання.

**Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з
географії за роботу з географічною картою**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень здобувача освіти
Початковий	1	Учень розрізняє назви об'єктів, що вивчаються. Називає їх окремими словами чи реченнями (наприклад, це — «гори», це — «річка» і т. ін.).
	2	Учень намагається дати характеристику географічного об'єкта чи явища на елементарному рівні.
	3	Учень допускає неточності у читанні карти. Виділяє окремі особливості географічних об'єктів і явищ, прагне дати їм характеристику.
Середній	4	Учень описує об'єкти, що спостерігаються, і відтворює частину матеріалу на фрагментарному рівні, виявляє елементи допитливості та спостережливості, розпізнає більшість об'єктів, які вивчаються.
	5	Учень здатний з допомогою вчителя відтворити значну частину матеріалу, використовує умовні знаки, елементарно читає карту.
	6	Учень самостійно виконує основну частину практичної роботи, за допомогою вчителя робить елементарні порівняння, виявляє основні риси об'єктів, читає тематичні карти, але допускає неточності.
Достатній	7	Учень починає усвідомлювати мету практичної роботи, встановлює й описує причинно-наслідкові зв'язки. Оперує основними поняттями термінами. Аналізує зміст карт.
	8	Учень може логічно мислити, правильно, за планом, проводить спостереження за картами, відображаючи особливості об'єкта чи явища в замальовках, діаграмах, схемах. Формулює висновки, робить узагальнення. Правильно відбирає навчальні джерела інформації та аргументує власні дії.

	9	Учень уміє аргументувати, відстояти свій погляд, виявляє особливу допитливість при вивченні об'єктів, встановлює залежності між фізико-географічними особливостями території господарською діяльністю людини.
Високий	10	Учень виконує проблемні завдання, складає комплексну фізико-географічну характеристику за картами, вільно використовує здобуті географічні знання, самостійно робить висновки й узагальнення, грамотно порівнює показники, складає картосхеми й картодіаграми, застосовує прийоми аналізу статистичних даних.
	11	Учень пропонує виходи з нестандартних ситуацій, вільно переходить від аналізу окремих явищ до аналізу системи географічних явищ. Визначає причинно-наслідкові зв'язки, вільно володіє прийомами роботи з додатковими джерелами географічної інформації, цифровими показниками.
	12	Учень використовує географічні джерела інформації, пропонує свої ідеї щодо вивчення того чи іншого об'єкта. Усвідомлено обирає форми, методи, засоби й прийоми виконання практичної роботи відповідно до поставленої мети.

**Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з
географії за виконання контрольної роботи**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень здобувача освіти
Початковий, Середній	1 - 6	Робота складається з тестових завдань, кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал. Бал визначається за кількість вірних відповідей. Максимальна кількість балів - 6
Достатній	7 8 9	Робота складається з різних видів діяльності: завдання на встановлення відповідності та завдання на закінчення речення, розв'язання географічних задач. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал. Бал визначається за кількість вірних відповідей. Максимальна кількість балів - 3
Високий	10 11 12	1 завдання на аналіз кліматограм, графіків та пояснення причинно-наслідкових зв'язків; розв'язання географічних задач та визначення об'єктів за географічними координатами. Максимальна кількість балів – 3: 1 бал – учень відповів вірно без детального пояснення рішення; 2 бала – учень відповів вірно, описуючи кожную дію та їх наслідки.

**Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з
географії за виконання практичної роботи, дослідження**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень здобувача освіти
Початковий	1	Учень за допомогою вчителя розпізнає, називає та підписує окремі географічні об'єкти.
	2	Учень за допомогою вчителя називає окремі факти, програмового матеріалу.
	3	Учень за допомогою вчителя (підручника) називає окремі факти, уявлення, наводить приклади окремих географічних об'єктів, фрагментарно описує їх.
Середній	4	Повторює за зразком практичну роботу, дослідження, не виконуючи додаткові завдання.
	5	За допомогою вчителя виконує дослід та описує їх результати.
	6	У процесі виконання практичних робіт правильно використовує джерела знань. Спостерігаючи за природними та суспільними явищами, виділяє лише окремі їх особливості.
Достатній	7	Вміє вести спостереження за навколишнім середовищем; проводить та описує природничо-наукові спостереження; самостійно проводить дослід, але допускає помилки в поясненні результатів.
	8	Здатний вести спостереження за природними та суспільними явищами. Застосовує здобуті знання на практиці, використовуючи прийоми аналізу статистичних даних про господарство і населення, показує їх зміну у часі; проводить дослід, пояснює їх суть.
	9	Учень вірно виконує практичну роботу відповідно до вимог; самостійно виправляє допущені помилки, проводить географічні дослід, пояснює та оформляє їх результати; знаходить необхідну інформацію в додаткових джерелах.

Високий	10	Учень повністю самостійно виконав практичну роботу, робить чіткі висновки у кінці роботи; працює зі схемами, малюнками, картографічним матеріалом; здійснює спостереження, проводить дослідження, обґрунтовано пояснює їх результати та застосовує у практичній діяльності.
	11	Самостійно проводить дослід, зіставляє їх результати; знаходить, аналізує й застосовує додаткову географічну інформацію.
	12	Правильно проводить спостереження, оформлює та аналізує їх результати; грамотно і творчо використовує картографічні матеріали та інші джерела знань, вміє робити висновки та узагальнення на основі практичної діяльності; оформляє свою роботу в вигляді проектної діяльності.